

– другий, поряд з капітальними інвестиціями, найважливіший компонент зовнішніх умов виконання енергетикою власних функцій щодо забезпечення енергетичної безпеки країни.

Література:

1. Імпортно-експортна політика України в енергетичній сфері: стратегічні пріоритети. – Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень у м. Дніпропетровську; за заг. ред. А.Шевцова. – Д. – 2005. – С. 14.

2. Засади модернізації виробничої інфраструктури України: кол. монографія / [Піріашвілі Б.З., Чиркін Б.П., Никифоров О.І. та ін.]; ДУ «Інст-т екон. та прогноз. НАН України». – К., 2014. – С. 227-247.

3. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України. Енергетична безпека. Затверджено Наказом Мінекономіки від 2 березня 2007 р. № 60. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/control/uk>.

ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ

Бутенко В.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Атаманенко В.О.

студентка 3 курсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»

Осінова М.С.

студентка 3 курсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

м. Одеса, Україна

В умовах ринкової економіки фінансова політика держави базується на системі фінансових регуляторів. Такими фінансовими регуляторами в першу чергу є податки, які забезпечують вилучення та перерозподіл створеного валового внутрішнього продукту і формування централізованих фондів грошових ресурсів держави. Вони є необхідною ланкою економічних відносин в суспільстві з моменту виникнення держави. Розвиток і зміна форм державного устрою завжди супроводжуються вдосконаленням системи податків, адже вони є платою суспільства за виконання державою її функцій. Отже, дослідження впливу податкової політики на сучасному етапі, а також її впливу на економічний розвиток держави є досить актуальним на сьогоднішній день.

Українські науковці мають певні здобутки в дослідженні теоретичних і практичних аспектів підвищення ефективності оподаткування. Серед них можна відмітити наукові праці таких вчених, як: Ю.Іванов, Н. Мельник, Л. Тарангул, З. Варналій, Й. Петрович, Л. Рябушка, Д. Веремчук та інші. Однак, зважаючи на сучасні реалії в сфері оподаткування можна зробити висновок про те, що даний напрям дослідження потребує подальшого доопрацювання і розробки з метою удосконалення системи оподаткування та певних напрямів податкової політики.

Метою наукового дослідження є дослідження впливу податкової політики на економічний розвиток держави та на основі проведеного аналізу надання рекомендацій щодо її вдосконалення.

Державне регулювання економіки здійснюється через низку заходів, які прийнято називати економічною політикою. Ця політика базується на стратегічних цілях держави, що відображають інтереси всіх громадян і спрямовані на розвиток суспільства й добробуту його членів шляхом (рис. 1) [1].

Ефективне державне регулювання в першу чергу залежить від ступеня, форм і методів втручання держави в економіку, їх відповідності умовам конкретної країни. Також повинні бути враховані як політичні, так і соціально-економічні процеси в країні, питома вага державної власності, рівень підприємницької активності ринкових суб'єктів, розвиток ринкової інфраструктури тощо.

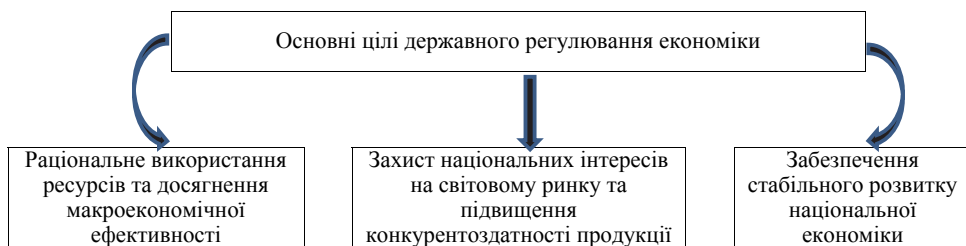

Рис. 1. Основні цілі державного регулювання економіки

Це в повній мірі справедливо й для податкової політики. Тому одні й ті самі заходи в рамках податкової політики під керівництвом одних можуть виступати знаряддям та інструментом стабілізації та економічного процвітання в державі, а під керівництвом інших - засобом нестабільності і руйнування мотивацій платників щодо добровільної сплати податкових платежів.

Будучи складовою інструментарію державного регулювання економіки, податкова політика тим не менш володіє власним набором методів, які використовуються для практичного вирішення поставленої мети (рис. 2) [2].

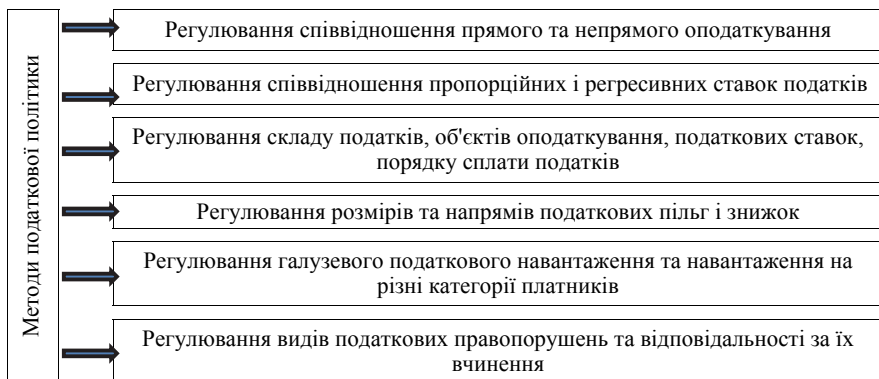

Рис. 2. Основні методи податкової політики

З усього перерахованого вище можна сказати, що не існує єдиної точки зору щодо використання податкової системи як регулюючого чинника впливу на економіку. Доцільнішим буде використання комплексного методу регулювання.

Потрібно відмітити, що, впливаючи на економіку, податкові важелі впливають також і на економічний розвиток, оскільки ці два поняття тісно пов'язані, тому суттєвим фактором економічного розвитку держави є впровадження ефективної фінансової, зокрема, податкової політики.

Важливим чинником при застосуванні податкової політики як регуляторного важеля щодо економічного розвитку є ряд обмежень щодо використання податкової політики як регулюючого чинника [3]:

По-перше, як вже було зазначено вище, податкова політика є не єдиним чинником, що впливає на економічні процеси, а тому необхідно вибирати серед непрямих важелів найбільш ефективні для вирішення конкретного завдання. Наприклад, для вирішення проблеми стримування інфляційних тенденцій найбільш прийнятною є грошово-кредитна політика, для вирішення соціальних проблем – видаткова політика, оскільки за допомогою бюджетних трансфертів можна надавати цільову допомогу саме тим верствам населення, яким вона потрібна, та тим виробництвам, які вирішують соціальні проблеми. В той же час надання податкових пільг з метою вирішення соціальних проблем найчастіше використовується для ухилення від сплати податків, тощо.

По-друге, сьогодні економічна наука не може відповісти з точністю, до яких наслідків призведе та чи інша дія держави в сфері оподаткування, оскільки економічна система є дуже складним явищем, що включає в себе різноманітні зв'язки і взаємозалежності. Крім того, вона знаходиться в постійному розвитку. Тому досить складним є вивчення законів її розвитку, сприяє неоднозначному тлумаченню економічних процесів в теоретичних дослідженнях. Звідси і існування різних точок зору на шляхи розвитку податкової системи.

По-третє, податковій політиці бракує мобільності. Це пов'язане з тим, що зміни в сфері оподаткування мають прийматись законодавчою владою. Наслідком цього є те, що найбільш радикальні зміни, продиктовані фінансовою наукою можуть бути блоковані, крім того, ці зміни, як правило, запізнюються по відношенню до потреб сьогодення. Це обумовлене такими обставинами: “затримка у визначенні” – тобто запізнення у часі, який потрібен економістам для того, що проаналізувати економічну ситуацію, напрямки її зміни та прийняти одностайне рішення щодо перспектив подальшого економічного розвитку; “затримка у прийнятті рішення” – тобто затримка у часі, який потрібен владі для того, щоб вирішити, які саме кроки необхідно здійснити саме в цій економічній ситуації; “затримка у реагуванні” – тобто після прийняття визначених дій необхідний час для того, щоб економічна система відреагувала відповідним чином на здійсненні дії.

По-четверте, податкова політика обмежена по силі свого впливу на виробництво, оскільки основною функцією податків є забезпечення фіскальних потреб держави, тому проведення податкової політики насамперед має на меті вирішення проблем формування доходної частини бюджету, і тільки після цього вона може використовуватись як інструмент регулювання відтворювального процесу.

Таким чином, з першого погляду, такий масштабний регуляторний чинник, як податкова система, насправді не є дієвим, оскільки на сьогоднішній момент в нашій податковій сфері досить багато значних недоліків.

Література:

1. Взаємозв'язок та взаємодія податкової політики з елементами та інструментами державного регулювання економіки [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/67077/ekonomika/vzayemozvyazok_vzayemodiya_podatkovoyi_politiki_elementami_instrumentami_derzhavnogo_regulyuvannya_ekonomiki.
2. Даниленко А. І. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика України: проблеми та шляхи посилення взаємозв'язку: [монографія] / А. І. Даниленко / НАН України ; Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2010. – 456 с.
3. Золотько І. А. Податкова система / І. А. Золотько. – К.: КНЕУ: 2005. – 204 с.